

Komunikat nr 1

**Zakład Historii Medycyny i Pielęgniarstwa,
Studenckie Koło Naukowe Historii Medycyny i Farmacji
Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy
Uniwersytetu Mikołaja Kopernika,
Studenckie Koło Historyków Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego
oraz
Bydgoskie Towarzystwo Naukowe,
mają przyjemność zaprosić
na
ogólnopolską konferencję naukową pt.:**

Melancholia. Medyczne i kulturowe aspekty na przestrzeni dziejów.

Bydgoszcz 23-24.04.2020 r.

Czarna żółć (gr. μελαινα χολή) to najbardziej tajemniczy humor w koncepcji zdrowia i choroby stworzonej przez Hippokratesa (V/IV w. p.n.e.), która, po rozwinięciu przez Klaudiusza Galena (II w. n.e.) i średniowiecznych, arabskich uczonych, pozostawała aktualna w dyskursie medycznym do końca XVIII w. Przez większość tego czasu zajmowała wiodące miejsce w wyobrażeniach na temat stanów patologicznych ludzkiego organizmu. Powyższe pojmowanie istoty chorób miało znaczący wpływ na rodzaj podejmowanych terapii i stosowanych leków. Powiązana z tym typologia temperamentów wprowadziła do obiegu

obraz melancholii – choroby cechującej się długotrwałym smutkiem i pojęcie melancholika – osoby, która niejako z przyrodzenia, ze względu na przewagę czarnej żółci w organizmie, wykazuje tendencje do częstego i nadmiernego smutku. Połączenie koncepcji humoralnej z astrologią przyporządkowało melancholię wpływom Saturna. Zaowocowało to licznymi nawiązaniem w sztuce, czego przykładem jest choćby, powszechnie znany, miedzioryt *Melancholia I* z 1514 r., autorstwa Albrechta Dürera. Jatroastrologia nie wytrzymała próby czasu. Została poddana krytyce przez naukę doby oświecenia. W tym samym okresie, wskutek rozwoju medycyny klinicznej, zrezygnowano z koncepcji humoralnej. Oba wątki przetrwały jednak poza medycyną. Obecnie większość ludzi zna swój znak zodiaku oraz temperament, nierzadko tłumacząc w ten sposób swoje samopoczucie i postępowanie. Trafność humoralnej koncepcji temperamentów sprawia, że posługuje się nią współczesna psychologia. Co za tym idzie melancholia i melancholicy stanowią nadal element składowy otaczającego nas świata. W świetle dzisiejszych standardów psychologii i psychiatrii, dawny termin „melancholia” został utożsamiony z pojęciem depresji, która jest obecnie groźną chorobą cywilizacyjną. Czy można jednak postawić między nimi znak równości? Kwestia ta pozostaje nadal otwarta. Polski psychiatra i humanista, profesor Antoni Kępiński (1918-1972) postulował, by wrócić do stosowania dawnego terminu „melancholia”, który jego zdaniem, lepiej oddaje stan człowieka pogrążonego w długotrwałym i odbierającym chęć życia smutku.

Obszerny i wielopłaszczyznowy temat melancholii pozostaje zagadnieniem niewyczerpanym przez naukę. Jego złożoność wymaga interdyscyplinarnego podejścia. Celem konferencji jest więc próba przedstawienia aktualnych badań prowadzonych w następujących obszarach badawczych:

- Melancholia/depresja i melancholicy. Stan duszy i ciała.
- Wpływ Saturna. Znaki zodiaku. Melancholia w astrologii.
- Melancholia/depresja w kulturze (i popkulturze).
- Motyw melancholii/depresji w sztuce i literaturze.
- Melancholia i melancholicy w dawnym dyskursie medycznym.
- Leczenie depresji we współczesnej psychiatrii i psychologii.
- Społeczne i cywilizacyjne aspekty depresji.

Jesteśmy też otwarci na referaty wykraczające poza ich ramy, związane z tematem konferencji. **Nie ograniczamy również zasięgu geograficznego, ani zakresu chronologicznego podejmowanych zagadnień.**

Do udziału w konferencji zapraszamy wszystkich badaczy zainteresowanych jej tematyką, zaś w szczególności studentów i doktorantów oraz młodych (nawet tylko duchem) pracowników naukowych, reprezentujących kierunki związane z: medycyną, farmacją, psychologią, a także historią, historią sztuki, literaturoznawstwem, religioznawstwem, etnologią, antropologią kultury itp.

Czas na wygłoszenie referatu wynosi będzie 20 minut.

Prosimy o wysyłanie zgłoszeń, nie później niż do **25.03.2020** r., na adres: melancholia.depresja@wp.pl. Abstrakt powinien zawierać od 1000 do 1500 znaków ze spacjami.

Organizatorzy zastrzegają sobie prawo do selekcji nadesłanych abstraktów. Lista osób zakwalifikowanych zostanie podana najpóźniej **1.04.2020 r.**

Opłata konferencyjna wynosi 350 zł dla pracowników naukowych, 300 zł dla uczestników studiów doktoranckich oraz 200 zł dla studentów. Opłata obejmuje materiały konferencyjne, przerwy kawowe **oraz opublikowanie wygłoszonego referatów w recenzowanej pracy zbiorowej.** Zaznaczamy, że do druku będą skierowane tylko te prace, które uzyskają pozytywną opinię recenzentów i redaktorów.

Koszty noclegu oraz wyżywienia pozostają we własnym zakresie uczestników. Organizatorzy konferencji mogą pomóc w znalezieniu zakwaterowania.

Wszelkie pytania prosimy kierować na adres mailowy melancholia.depresja@wp.pl.

Dalsze informacje zostaną przekazane w komunikacie nr 2

Partnerzy:

Konferencja naukowa
pt.
Melancholia.
Medyczne i kulturowe aspekty na przestrzeni dziejów

Bydgoszcz (23-24.04.2020 r.)

Zgłoszenie uczestnictwa w konferencji

Imię i nazwisko:	
Instytucja (zakład, instytut, wydział uczelnia):	
Adres miejsca pracy:	
Adres do korespondencji:	
Telefon:	E-mail:
Tytuł wystąpienia:	
Abstrakt wystąpienia (do 1500 znaków):	

Organizatorzy:

UNIwersytet
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU
Collegium Medicum
im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy

Partnerzy:

